

اخبار کوتاه

کم توجهی برنامه هفتم به محور میت زدایی

مرکز پژوهش های مجلس در گزارشی به بررسی وضعیت حوزه محرومیت زدایی در برنامه هفتم توسعه پرداخته است. در این گزارش آمده است: برنامه های پنج ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به عنوان سند فرادست توسعه ای در میان مدت و جهت دهنده در حوزه های مختلف از جمله اجتماعی تلقی می شود. قانونی برای تخصیص منابع و امکانات در گستره سرزمینی و گروه های مختلف اجتماعی تحت حاکمیت یک دولت است که در دوره مدرن، مبنای عملکرد برنامه ای دستگاه های اداره کشور است. از این رو، تدوین چنین برنامه هایی از وجوه گوناگون اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی واجد اهمیت است.

طبق بررسی های صورت گرفته، در برنامه هفتم به مساله محرومیت زدایی توجه چندانی نشده است و در واقع، ذیل نگاه مبتنی بر رشدگرایی اقتصادی، آن هم غیر واقع بینانه، نوعی غیاب بدان تحمیل شده است. این موضوع از منظر مضمون شناسی برنامه قابل تأمل است. این در حالی است که در برنامه ششم توسعه، بحث توانمندسازی محرومان و فقرا، توسعه زیرساخت های خدمات الکترونیکی در مناطق محروم و روستایی، تامین نیروی انسانی بخش درمان در مناطق محروم، اشتغال محرومان و نیازمندان بومی و همچنین کمک مشارکت گرفتن از بسیج سازندگی در رفع محرومیت مناطق مختلف، مورد تأکید قرار گرفته بود.

گزارش مرکز پژوهش ها در بخش پیشنهاد های خود عنوان کرده که لازم است در برنامه به صورت دقیق و با اعداد و ارقام مشخص شود کم و زارتخانه ها یا سازمان ها و به چه میزانی از افق انتظار برنامه، مثلا در پیشبرد فرآیند مهاجرت معکوس از حاشیه شهرها، رفع فقر مطلق و ایجاد اشتغال را در هر سال (به چه میزان با مداخله مستقیم و به چه میزان با جلب مشارکت مردمی) عهده دار خواهند بود.

در این گزارش آمده است که در مجموع لایحه برنامه هفتم توسعه دور از واقع بینی و بلند پروازانه و از این رو روشن است که اهداف چندانی دست یافتنی نیست. این برنامه نقصان هایی اساسی دارد که در حوزه محرومیت زدایی حتی از برنامه ششم توسعه که خود از این منظر مورد انتقاد بود نیز ضعیف تر به نظر می رسد. این برنامه احتمالا در حوزه محرومیت زدایی نیز موفق نخواهد بود نقدها و اندک نکات قوت برنامه در

حوزه محرومیت زدایی ذیل هر مورد توضیح داده شد و بهتر است برای قوت برنامه ضعف های مذکور رفع شده و برنامه از این منظر اصلاح شود. علاوه بر آن، چند نکته دیگر برای لایحه برنامه هفتم در ادامه پیشنهاد می شود:

۱. در برنامه به صورت دقیق و با اعداد و ارقام مشخص شود کم و زارتخانه ها یا سازمان ها و به چه میزانی از افق انتظار برنامه مثلا در پیشبرد فرآیند مهاجرت معکوس از حاشیه شهرها، رفع فقر مطلق و ایجاد اشتغال را در هر سال (به چه میزان با مداخله مستقیم و به چه میزان با جلب مشارکت مردمی) عهده دار خواهند بود.

۲. اشتغال و تصاحب فرصت های شغلی در کنار نیاز به سرمایه یا منابع و تجهیزات لازم در جهان تکنوکراتیک کنونی نیاز به مهارت تخصصی دارد. اگر فرصت های شغلی وعده داده شده نیز محقق شود طبقا گروه های محروم که تخصص کمتری دارند، امکان کمتری نیز برای جذب در این مشاغل دارند لذا به نظر می رسد در راستای محرومیت زدایی لازم است مهارت افزایی تخصصی و شغلی در مورد گروه های محروم در برنامه گنجانده شود. به گونه ای که بتوانند در فرصت های شغلی ایجاد شوند جایگاهی شایسته به دست آورد.

۳. با توجه به اینکه لایحه برنامه هفتم رویه ای در پیش گرفته است که از یکسودولت مسئولیت های حمایتی خود را با توجه به آنچه ذکر شد کاهش داده و از طریق گروه ها و مناسط محروم بیش از سایر گروه ها شکننده اند، لازم است مجلس نوعی پایش سنسالیانه در حوزه محرومیت زدایی برای ۱- مناطق محروم و ۲- گروه های محروم در دیگر مناطق در نظر بگیرد. بازخورد سالیانه آن از طریق بررسی شاخص های نیازهای اساسی زندگی و محیطی در ارتباط با مسئولیت وزارتخانه ها و سازمان ها و نهاد های مختلف سنجش و از طریق سازوکار مجلس پیگیری شود.

خرید تضمینی گندم رکورد شکست

مدیرعامل بنیاد ملی گندمکاران گفت: «امسال تاکنون حدود یک میلیون و ۵۰۰ هزار تن گندم بیشتر از سال قبل از کشاورزان خریداری شده است.» به گزارش تسنیم، علیقلی ایمانی افزود: «بنابر آمار میزان خرید تضمینی گندم از ۶ میلیون و ۸۰۰ هزار تن فراتر رفته که نسبت به سال قبل رشد معناداری داشته است.» مدیرعامل بنیاد ملی گندمکاران تأکید کرد: «این میزان گندم با ارزش بالای ۱۰۰ هزار میلیارد تومان از کشاورزان خریداری شده است.» وی همچنین از پرداخت ۵۵ درصد مطالبات گندمکاران خبر داد و تصریح کرد: «بنابر اعلام وزیر جهاد کشاورزی طبق تدابیر صورت گرفته در هفته آینده تمامی مطالبات پرداخت می شود.»

کاهش تجارت ایران و افغانستان در دوره طالبان

بررسی آمارهای رسمی منتشر شده نشان می دهد تجارت ایران و افغانستان در سال گذشته به صادرات ۱٫۶ میلیارد دلاری ایران به همسایه شرقی منجر شده است. به گزارش ایسنا، براساس آمارهای منتشر شده از سوی گمرک جمهوری اسلامی ایران، مجموع تجارت بین ایران و افغانستان در سال گذشته افت نسبی در مقایسه با سال ۱۴۰۰ پیدا کرده و با کاهش ۱۰ درصدی در صادرات و کاهش ۱۹ درصدی از نظر وزنی مواجه شده اما از نظر ریالی افزایش ۱۰ درصدی را تجربه کرده است. این کاهش مبادلات تجاری ایران و افغانستان ناشی از کمتر شدن صادرات از نظر وزنی و ارزش دلاری است. نگاهی به تجارت دو کشور نشان می دهد ایران در سال گذشته با صادرات حدود ۱٫۶ میلیارد دلار محصولات مختلف به افغانستان، این شریک تجاری را یک پله پایین آورده و به ششمین مقصد صادراتی ایران تبدیل کرده است. از سوی دیگر واردات ایران از همین کشور در سال گذشته نسبت به سال ۱۴۰۰ با رشد ۲۷ درصدی مواجه شده و افغانستانی ها بالاتر از سال گذشته پنجاه و یکمین واردکننده به ایران هستند. ایران در سال ۱۴۰۰ حدود ۲٫۱ میلیون دلار کالای مختلف از افغانستان وارد کرده و این کشور پنجاه و سومین فروشنده به ایران لقب گرفته بود. در سال جاری اما با واردات بیش از ۲٫۸ میلیون دلار دورتبه ارتقا پیدا کرد. نگاهی به آمارهای واردات افغانستان به ایران در سال گذشته، نشان از افزایش ۲۷ درصدی از نظر وزنی، رشد ۳۷ درصدی از نظر ارزش دلاری و افزایش ۷۰٫۲ درصدی از حیث ارزش ریالی نسبت به سال ۱۴۰۰ دارد.

«فرهیختگان» از نبرد سنگین گرمای تابستان وزیرساخت های نیروگاهی کشور گزارش می دهد

عبور صنعت برق از رکود سنگین دهه ۹۰

بوده است. در این خصوص علی اکبر محرابیان، وزیر نیرو در ۱۷ مردادماه ۱۴۰۲ گفت: «براساس پیش بینی هواشناسی، تابستان امسال نسبت به شرایط نرمال ۱٫۵ تا ۲ درجه گرمای هوا افزایش می یابد که با این شرایط مصارف انرژی نیز افزایش خواهد یافت.» براساس اظهارات محرابیان، در برنامه مشترک وزارت نیرو و وزارت صمت، مشترکان برق صنایع در سه گروه تقسیم و مدیریت می شوند. طبق این تصمیم، گروه اول را صنایع کوچک تشکیل می دهند که بالغ بر ۵۸۰ هزار واحد صنعتی و تولیدی را شامل می شود؛ به عبارت دیگر برای بیش از ۹۰ درصد صنایع محدودیتی در تامین برق اعمال نمی شود. در گروه دوم برق مورد نیاز واحدهای صنعتی مستقر در شهرک های صنعتی و واحدهای صنعتی خارج از شهرک های صنعتی با دیماندا بیش از ۵۰۰ کیلووات نیز از ۲۰ خرداد تا ۱۷ شهریور در ۶٫۵ روز هفته به طور کامل تامین خواهد شد و صرفا نصف روز در هفته و از ساعت ۱۱ تا ۲۳ در برنامه های مدیریت مصرف مشارکت خواهند کرد. با توجه به برنامه ریزی صورت گرفته، امکان جبران محدودیت این نصف روز و تولید حداکثری برای این واحدها در سایر ایام هفته (شش روز و نیم) با جابه جایی ساعات کاری حتی به صورت شبانه روزی فراهم است. در گروه سوم، برق مورد نیاز صنایع بزرگ (حدود ۳۰۰ واحد صنعتی) مطابق برنامه مدیریت مصرف ابلاغی وزارت نیرو و وزارت صمت در دوره تعیین شده تامین می شود. مشارکت این واحدها از طریق جابه جایی بخشی از بار مصرفی آنها از ساعات اوج به ساعات غیر اوج و نیز مدیریت زمان بهره برداری از تجهیزات وابسته به انرژی در برنامه های مدیریت مصرف بوده و در سایر زمان های دوره تابستان، انرژی مورد نیاز این واحدها به طور حداکثری تامین می شود.

آن طور که مدیران این گروه معدنی می گویند پروژه نیروگاه ۲۵ مگاواتی سنگ آهن مرکزی در اسفند ۱۴۰۱ شروع شده و تا پایان تیرماه ۱۴۰۲ به بهره برداری می رسد. همچنین این گروه ساخت دو نیروگاه کوچک دیگر در برنامه خود دارد.

شروع ساخت ۲ نیروگاه برق هسته ای

یکی از تکالیفی که نمایندگان مجلس بر دوش دولت سیزدهم گذاشته اند، شروع اقدامات برای تامین ۱۰ هزار مگاوات تولید برق هسته ای از طریق مشارکت با سازندگان بین المللی و صنایع داخلی است. در این خصوص احمد محمدی زاده، استاندار بوشهر ۱۸ خرداد ۱۴۰۲ در جمع خبرنگاران می گوید: «اکنون ساخت ۲ نیروگاه اتمی هر کدام با ظرفیت یک هزار و ۸۰۰ مگاوات برق هسته ای در بوشهر شروع شده است.» همچنین حسین درخشنده، رئیس شرکت مادر تخصصی تولید و توسعه انرژی اتمی نیز در این خصوص می گوید: «برای سال ۱۴۰۲ برنامه ریزی دقیقی صورت گرفته و در نظر داریم تا زه همة ظرفیت های قانونی برای تامین اعتبارات مورد نیاز قرارداد واحدهای ۲ و ۳ نیروگاه اتمی بوشهر استفاده کنیم. همچنین در نظر داریم تا پروژه به روزرسانی مطالعات مکان یابی برای واحدهای جدید نیروگاه های هسته ای در کشور را تکمیل کنیم.» درخشنده می گوید: «پس از ۳ سال رکود نسبی، حالا با تامین مالی دولت، پروژه ساخت واحدهای ۲ و ۳ نیروگاه اتمی بوشهر وارد فاز جدید اجرا شده و با شتاب نسبی بالا در حال انجام است.» در ۲۷ تیرماه ۱۴۰۲ نیز جلسه کارگروه توسعه نیروگاه های اتمی کشور به ریاست محمد مخبر، معاون اول رئیس جمهور برگزار و بر برنامه ریزی برای تامین ۲۰ هزار مگاوات برق هسته ای تا اقی ۱۴۲۰ تأکید شد.

کاهش قطعی برق صنایع

به گفته فعالان بخش تولید، گرچه هنوز ناترازی برق حل نشده و امکان قطعی برق برای صنایع وجود دارد، اما طی دو سال اخیر دولت قطعی برق در بخش صنایع را مدیریت کرده و این موضوع را در یک چهارچوب منطقی پیش برده است. اعلام زمان دقیق قطعی برق، امکان جابه جایی بار مصرفی صنایع از ساعات اوج به ساعات غیر اوج و در مجموع کاهش زمان قطعی، از جمله اقدامات مناسب دولت در حوزه برق صنایع

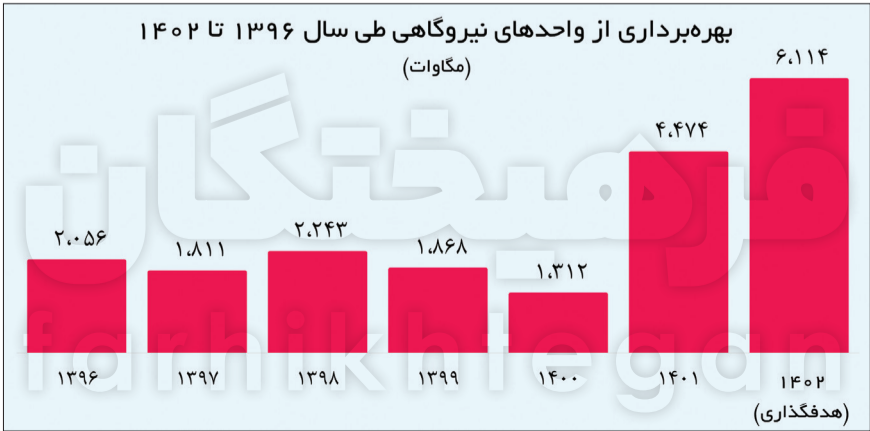
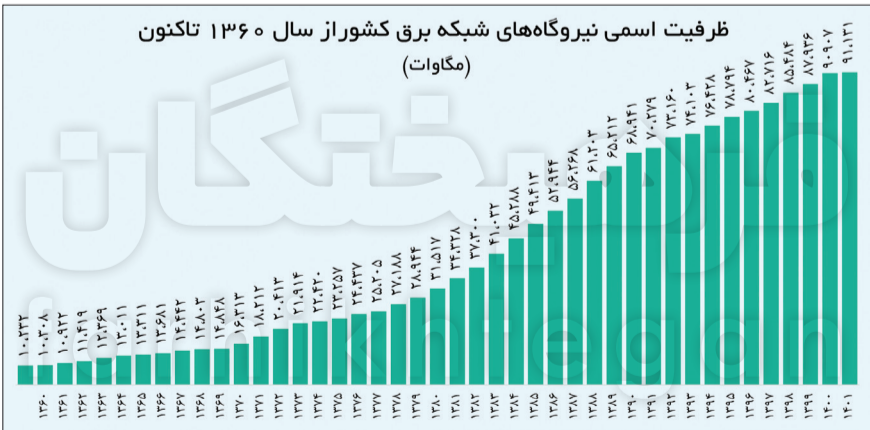
بهره برداری از واحدهای نیروگاه مربوط به سال های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۶ به ترتیب با ۲۲۴۳ و ۲۰۵۶ مگاوات بوده است. در این مدت پایین ترین مقدار نیز مربوط به سال ۱۴۰۰ با ۱۳۱۲ مگاوات و سال های ۱۳۹۹ و ۱۳۹۷ نیز به ترتیب با ۱۸۶۸ و ۱۸۱۱ مگاوات بوده است. اما در سال ۱۴۰۱ این مقدار به

رود ۳۳ واحد نیروگاه جدید به مدار در دولت سیزدهم

آنطور که هادی مدق مدیرکل دفتر برنامه ریزی کلان شرکت برق حرارتی می گوید: «از ابتدای شروع به کار دولت سیزدهم تاکنون ۳۳ واحد جدید نیروگاه حرارتی به ظرفیت پنج هزار و ۱۵ مگاوات در راستای کمک به کاهش خاموشی ها و ایجاد برق پایدار در شبکه سراسری وارد مدار شده است.» همچنین براساس گزارشی که خبرگزاری فارس منتشر کرده، این نیروگاه ها عبارتند از واحد تولید برق، واحد ۲ سیکل ترکیبی هنگام، واحد ۳ سیکل ترکیبی جهرم، واحد ۱ سیکل ترکیبی هریس MW، واحد ۳ سیکل ترکیبی ایران LNG، واحد ۲ سیکل ترکیبی ارومیه کوچک میانرود، واحد ۱ سیکل ترکیبی چابهار، واحد ۱ سیکل ترکیبی پتروشیمی پارس جنوبی، واحد ۱ سیکل ترکیبی قشم پاسارگاد، واحد ۴ سیکل ترکیبی ایران LNG، واحد ۲ سیکل ترکیبی آریان، واحد ۱ سیکل ترکیبی آریان، واحد ۵ سیکل ترکیبی ایران LNG، واحد ۱ سیکل ترکیبی مهاباد کویر، واحد ۲ سیکل ترکیبی غرب کارون، واحد ۲ سیکل ترکیبی مهاباد کویر، واحد ۳ سیکل ترکیبی شهید باکری، واحد ۱ کوچک زاهدان، واحد ۲ سیکل ترکیبی عسلویه، واحد ۲ کوچک زاهدان MW، واحد ۲ سیکل ترکیبی فردوسی، واحد ۱ سیکل ترکیبی فولاد بوتیا، واحد ۱ الی ۴ کوچک صبا دهلران، واحد ۱ سیکل ترکیبی خرم آباد، واحد ۱ سیکل ترکیبی تربت حیدریه، واحد ۳ کوچک زاهدان، واحد ۱ سیکل ترکیبی دوکوهه، واحد ۲ سیکل ترکیبی سیلان، واحد ۳ سیکل ترکیبی ارومیه، واحد ۱ سیکل ترکیبی پتروشیمی و واحد ۴ سیکل ترکیبی شهید باکری. همچنین در کنار این

صنعتی ها دست به کار شده اند

یکی از اقدامات مثبت دولت سیزدهم، حمایت از اقدامات بنگاه های بزرگ اقتصادی برای تأمین برق خود از طریق سرمایه گذاری بنگاه ها است. یکی از این پروژه های بزرگ، ساخت بزرگ ترین نیروگاه خورشیدی کشور با ظرفیت ۶۰۰ مگاوات و با سرمایه گذاری گروه فولاد مبارکه است. آیین کلنگ زنی این پروژه که در ۶ بهمن ۱۴۰۱ برگزار شد، به تنهایی ۶۰۰ مگاوات انرژی تجدیدپذیر به برق خورشیدی کشور اضافه می کند که البته با توجه به مطالعات برنامه ریزی های انجام شده، امکان توسعه ظرفیت این نیروگاه تا ۱۰۰۰ مگاوات نیز وجود دارد. همچنین این پروژه با سرمایه گذاری اولیه ۱۶ هزار و ۴۵۰ میلیارد تومانی قرار است طی ۳۶ ماه ساخته شود و حدود ۱۰۰ مگاوات از ظرفیت آن تا پایان سال ۱۴۰۲ به بهره برداری می رسد. البته به گفته مدیرعامل فولاد مبارکه این پروژه، تنها سرمایه گذاری فولاد مبارکه در این زمینه نیست و برای کاهش وابستگی به شبکه، نیروگاه ۹۱۴ مگاواتی سیکل ترکیبی فولاد مبارکه در حال ساخت است که بیش از ۶۰ درصد پیشرفت داشته و در سال ۱۴۰۲ دو واحد گازی جمعا به ظرفیت ۶۱۴ مگاوات وارد مدار می شود. پروژه دیگر، نیروگاه ۲۵ مگاواتی است که شرکت سنگ آهن مرکزی در بافق ساخته است.

راهاکار برای مدیریت برق

کارشناسان معتقدند قطعی های برق که در سال های اخیر برای منازل و در دو سال اخیر برای بخش غیرخانگی اتفاق افتاده، در نتیجه ۱- کاهش سرمایه گذاری ها در این بخش و ۲- بالا بودن مصرف در صنایع و بخش خانگی بیش از حد استاندارد بوده است. به اعتقاد کارشناسان، درخصوص کاهش سرمایه گذاری، علاوه بر نبود اراده در دولت های یازدهم و دوازدهم برای توسعه صنعت برق، یکی از مهم ترین عوامل، نبود انگیزه کافی در بخش خصوصی برای ورود به این حوزه است. به عبارتی، از آنجایی که قیمت گذاری دولت در این صنعت سود بخش خصوصی را به شدت کاهش می داد، بخش خصوصی نگران بازگشت سرمایه خود شده و از ورود به این حوزه خودداری می کرد. در بخش خانگی نبود انگیزه برای کاهش مصرف (پایین بودن قیمت ها) و کم توجهی دولت ها به موضوع فرهنگ سازی، از جمله دلایل مصرف بی رویه برق بوده است. در بخش صنعتی نیز با افزایش استهلاک و کم توجهی بخش صنعت به بهبود بهره وری، مصرف برق بیش از حد استاندارد افزایش یافته است. کریم کبیری، رئیس اسبق کمیته های تجدیدپذیر سندیکای برق، با ارائه سه راهکار در صرغه جویی برق کشور به تجارت نیوز گفت است: «واقعی کردن قیمت ها، توسعه نیروگاه های کوچک مقیاس و کاهش تصدیی گری دولت، از جمله راهکارهای موثر در این زمینه است.» وی معتقد است مردم باید از هزینه هایی که برای تولید برق می شود آگاه شوند. به این ترتیب پذیرش فرهنگ واقعی سازی قیمت ها راحت تر صورت می گیرد و اولین گام در جهت صرفه جویی برق برداشته می شود. دومین راهکار برای صرفه جویی در این زمینه طرح توسعه نیروگاه های کوچک مقیاس با ظرفیت ۲۵ مگاوات است. کبیری سومین راهکار برای صرفه جویی در برق را به خروج دولت از بخش اقتصادی تولید برق مرتبط می داند. نگاهی به اظهارات کارشناسان حوزه برق نشان می دهد آنان اقدامات دولت سیزدهم در توسعه نیروگاه های کوچک مقیاس و ارتقای واحدهای موجود با روش های دانش پایه و رفع افت تولید واحدهای نیروگاهی را اقدام مثبتی تلقی می کنند و همچنین بر ایجاد انگیزه با واقعی کردن قیمت ها تأکید دارند.

رکورد های ساخت نیروگاه در سال های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲

یکی دیگر از آمارهای ارائه شده در گزارش های ماهانه وزارت نیرو، داده های مربوط به بهره برداری و پیش بینی واحدهای نیروگاهی است. آمارهای وزارت نیرو نشان می دهد از سال ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۲، بالاترین بهره برداری و پیش بینی واحدهای نیروگاهی مربوط به دو سال ۱۴۰۲ و ۱۴۰۱ است. طبق این آمارها، از سال ۱۳۹۶ تا پایان سال ۱۴۰۰ بالاترین مقدار